

Røða hjá Sólvit E. Nolsø, landsstýrismanni til 50 ára dagin á Ellisheiminum á Sýnini í Miðvági, leygardagin 2. juli 2022 kl 13-17

Góðu tit øll

Dagurin í dag er ein hendinga dagur, bæði fyri Miðvág, Vágarnar og allar Føroyar. Vit eru savnaði fyri at hátíðarhalda 50 ára dagin hjá Ellisheiminum á Sýnini í Miðvági. Eg takki fyri, at vera boðin vera við her í dag.

2. juli í 1972 stóð Ellisheimið á klárt at taka í nýtslu. J. P. Gregoriussen hevði lagt enn eina av sínum mongu arkitektonisku perlum afturat sínum lívsverki. Eitt satt prýði fyri Miðvág og eitt nýbrot fyri eldraðkið og røktina.

Nógv vatn er runnið í ána síðani kommunurnar í Vágum afturi í krígsárunum byrjaðu at tosa um at fáa betri kor fyri tey eldru. Síðst í 50'unum tók hetta meira skap og var tað serliga Sofía Højgaard Ellefsen, sum tá gekk undan. Eftir, at hon doyri, er tað Høgni Poulsen, prestur, ið tekur yvir og seinast í 60'unum verður stýrið skipað, mannað av umboðum úr kommunum og kirkjuráðum.

Við støði í tekningum frá J. P. Gregoriussen byrjar byggingin í 1969. Eftir tátíðar leisti er talan um eitt stórt, gott og nútímans Ellis og røktarheimið í Vágunum við plássi fyri 35 búfólkum og við Helenu Joensen, sum leiðara. Tað var Jákup Joensen próstur, sum vígdi heimið.

Hesi 50 árinum, síðan fyrsti búfólkinum fluttu inn í ellisheiminum, hefur menningin hefur verið stór - bæði í samfelagnum sum heild, og í mun til umstøður á eldraðkinum.

Tá Ellis og røktarheimið í Vágum fylti 35 ár í 2007, varð stig tikið til at finna heiminum eitt nýtt navn. Í navna kapping var tað navnið Ellisheiminum á Sýnini, sum vann og var tað Lydia Laksafoss sum átti uppskotið.

*

Kostnaðurin fyri byggingina lá ímillum 4 og 4,5 milliónir krónur, so tað vóru onnur tøl enn tey vit kenna frá dagsins samfelagi. Tá var skipanin av eldraøkinum eisini ein onnur og tað sama við fíggingarháttinum, har kommunurnar átóku sær 15 %, meðan staturin stóð fyri teimum 85 %.

Tey flestu minnst umrøðuna í fjølmiðlunum um, at heimið var í so sera ringum standi. Spurnartekin varð sett við, *og hetta við góðari grund*, um hetta nú var virðiligt fyri okkara eldru borgarar.

Í dag kunnu vit staðfesta, at her er ómetaliga nógv hent til at betra um viðurskiftini. Vit hava aftur eitt heim, sum er sera prýðiligt og sum aftur verður umtalað sum stórt, gott og nútímans. Og tað samstundis við virðing fyri upprunanum.

Heimið er umvælt uttan, og innan er tann parturin, ið húsar eldra røktina somuleiðis dagførdur, við nýggjum deildum og kømrum. Í kjallaranum er komið kapell. Eisini er fingið til vega umklæðingarrúm til starvsfólkini og vaskirúm til vaskifólkini. Víðari verður arbeitt við ætlanini um at fáa bygt eitt økið til terapi og ítriv, eins og úti øki skal gerast fyri búfólkini. Tað sum tá er eftir at gera, er tilbygningurin, har fyrisingin heldur til og er hetta nakað, sum verður raðfest í seinni dagføring.

*

Frá 1. januar 2015 yvirtóku kommunurnar við lóg ábyrgdina av millum annað heimatænastu og eldrarøkt. Og síðani hevur verið ein rúkandi menning av hesum økinum her vesturi.

Sama ár varð dagtilboðið fyri brúkarar, sum búgva heima, skipað bein við síðuna av ellisheiminum, í Ivanshúsi. Her er móguleiki hjá teimum eldru at

hittast til m.a. ítriv. Hetta er skipað sum partur av heimatænastan í Vágum, kallað Vesturvón.

Vesturvón heldur til her á heiminum á Sýnini og er endamálið at veita borgarum við tørvi á hjálp, eina samskipaða heildartænastu. Talan er um at samskipa tænaurnar heimahjálp, sjúkrarøkt, umlætting, rehabilitering, terapeutiskar venjingar, matartænastu og dagtilboð í einum heildartilboði undir slagorðinum “heilsurøkt alt lívið”.

At samstarvið so fekk navni Vesturvón gevur eina greiða ábending um, at vit eru stødd her vesturi. Uppkallað eftir skipinum, sum øll árinu í vinnu, syrgdi fyri at fiskur varð borðin niðan á ellisheimið.

Tykkum starvsfólkum, fari eg at takka fyri, at tit hvønn dag gera tykkara til, at okkara eldru eiga eitt virðiligt og gott lívskvøld og trívast í hesum góðu og heimligu umstøðunum her á Sýnini. Tit hava ein týðandi leiklut bæði fyri búfólkini, tey avvarðandi og samfelagið sum heild, og tað eri eg takksamur fyri.

Eg fari við hesum fáu orðum at ynskja øllum sum her búgva, avvarðandi, starvsfólkini og tykkum øllum í Vágoyggi hjartaliga til lukku við 50 ára føðingardegnum og ynskja øllum ein blíðan byr frameftir.

*

At enda fari eg at loyvi mær at lesa fyrst ørindi av vøkru yrkingini hjá Hans Andrias Djurhuus: “Hetta landið er mítt”:

“Hetta landið er mítt,
hetta landið er títt,
sum tað liggur í havi so fagurt og frítt.
Her er heimið hjá mær,
her er heimið hjá tær
– og tað sigur við teg:
“Tú skalt minnast meg altíð, um allan tín veg.”

Takk fyri!

Sólvit E. Nolsø, landsstýrismaður